Työväen Arkisto

Arvoisa valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko,

lähestyn Teitä yksityisten valtionapuarkistojen valtionapuihin kohdistuvien suhteettoman suurien leikkauksien vuoksi, jotka julkistettiin 12.10.

Suomeen on luotu historian kuluessa korkeatasoinen tutkimusta ja kansalaisia palveleva yksityisarkistojen verkosto, mihin Työväen Arkistokin yhtenä toimijana kuuluu. Yksityiset arkistot ovat vuosikymmenten saatossa keränneet, järjestäneet ja tarjonneet tutkimuksellisesti arvokasta yksityistä asiakirja-aineistoa eri tieteenalojen tutkijoiden, sukututkijoiden, median ja muiden tarvitsijoiden käyttöön.

Vuonna 2022 yksityisten arkistojen valtionavustukset supistuvat kompensaatio huomioiden noin 1,6 miljoonaa euroa kuluvan vuoden tasosta (6,33 miljoonaa), mikä tarkoittaa noin 28,5 prosentin leikkausta. Tämä on suhteessa huomattavasti enemmän kuin tieteen ja tutkimuksen edistämiseen osoitettavien rahapelivarojen ja tuoton alenemisen kompensaation leikkaukset yleisesti (8,3 miljoonaa euroa, 10,9 prosenttia) kuluvaan vuoteen verrattuna.

Käytännössä rahoitusleikkaukset kohdistuvat yksinomaan arkistojen henkilöstökuluihin. Tämä tarkoittaa jo ennestään vähien henkilöresurssien leikkaamista, aukioloaikojen supistamista ja pahimmillaan jopa toiminnan lakkaamista. Valtionavun heikennykset heijastuvat väistämättä kulttuurin- ja historiantutkijoiden, sukututkijoiden, median ja muiden kulttuurihistoriallisia lähdeaineistoja tarvitsevien mahdollisuuksiin hyödyntää aineistoja ja arkistojen asiantuntijapalveluita. Yksityisarkistot eivät ole passiivisia aineistovarastoja, vaan osaavan ja ammattitaitoisen henkilökunnan kautta keskeinen osa tutkimuksen infrastruktuuria.

Arkistoihin kohdistuvat leikkaukset eivät vahingoita vain kulttuuriperintöorganisaatioita itseään, vaan kaikkia yksityisiä arkistoja tarvitsevia käyttäjiä ja samalla koko yhteiskuntaa. Muistiorganisaatioiden toimintaedellytysten rapauttaminen vaarantaa kansakunnan muistin, itseymmärryksen ja monipuolisen omakuvan. Tieteen rahoituksen on oltava kaukokatseista, ennakoitavaa ja turvassa poliittisten suhdanteiden muutoksilta. Yksityisten valtionapuarkistojen rahoitus olisi syytä siirtää pois rahapelien alta, sillä juuri tämä kokonaisuus on vaarantamassa muistiorganisaatioiden toimintaedellytykset. Karrikoidustihan voisi sanoa, että miten pysyvästi säilytettäviä aineistoja turvaavia organisaatiota voidaan altistaa näin epävarmalle rahoitusmallille.

Jos voitte osaltanne mitenkään vaikuttaa siihen, että nämä leikkaukset otettaisiin uudelleen käsittelyyn ja harkintaan siten että yksityisten arkistojen toimintaedellytykset ja kansalaisyhteiskunnan historiantutkimuksen infra turvattaisiin, olisin kaikkien yksityisarkistojen puolesta erittäin kiitollinen asiamme edistämisestä.

Ystävällisin terveisin,

Petri Tanskanen
Arkistonjohtaja / Arkivchef / Director
Työväen Arkisto / Arbetararkivet / Finnish Labour Archives
Sörnäisten rantatie 25 / Sörnäs strandvägen 25
00500 Helsinki / Helsingfors
FINLAND
+358 40 455 6976
petri.tanskanen@tyark.fi
www.tyark.fi
facebook.com/tyovaenarkisto
instagram.com/tyovaenarkisto